

ยางนาโนคอมโพสิต (Rubber Nanocomposites)

วัสดุนาโน (nanomaterials) คือ วัสดุที่มีอนุภาคขนาดนาโนเมตร (100 นาโนเมตรหรือต่ำกว่า) ลักษณะที่สำคัญของวัสดุนาโนจะมีสมบัติเชิงกลที่ดี มีค่าโมดูลัสและความแข็งแรงสูง การซึมผ่านของก๊าซ/ของเหลวน้อย สามารถนำไฟฟ้าได้ และมีสมบัติทางแสง (optical properties) ที่ดี ไม่กระเจิงแสงเมื่อนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีความใส

การพัฒนาโพลิเมอร์นาโนคอมโพสิต

นักวิจัยจาก Toyota เป็นนักวิจัยกลุ่มแรกที่ค้นพบโพลิเมอร์นาโนคอมโพสิตในปี ค.ศ. 1985 หลังจากนั้นได้มีการพัฒนาโพลิเมอร์นาโนคอมโพสิตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ nylon 6-clay hybrid, polyimide-clay hybrid, polypropylene-clay nanocomposites, polyethylene-clay nanocomposites, rubber-clay nanocomposites โพลิเมอร์นาโนคอมโพสิตเหล่านี้นำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น บรรจุก๊าซ ชิ้นส่วนรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

การพัฒนายางนาโนคอมโพสิต

ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2002-2003 ได้เริ่มมีการพัฒนายางนาโนคอมโพสิต ยางนาโนคอมโพสิตประเภทแรกที่ได้มีการศึกษาคือ ยาง/เคลย์นาโนคอมโพสิต (rubber/clay nanocomposite) ยางที่ศึกษา ได้แก่ ยางธรรมชาติ (NR), ยางเอสบีอาร์ (SBR), ยางอีพีดีเอ็ม (EPDM), ยางไนไตรล์ (NBR), ยางโพลียูรีเทน (PU) และยางซิลิโคน (silicone) ส่วนเคลย์ที่นิยมใช้คือ montmorillonite clay (MMT) หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 2006 ได้มีการศึกษายางนาโนคอมโพสิตของคาร์บอนนาโนทิวป์ (rubber/CNT) ต่อมาในปี ค.ศ. 2009 มีการศึกษายางนาโนเซลลูโลส (rubber/cellulose nanocrystal) และนาโนคอมโพสิตอื่นๆ เช่น นาโนแคลเซียมคาร์บอเนต (nano-CaCO₃) นาโนซิงก์ออกไซด์ (nano-ZnO)

การเตรียมนาโนเคลย์

เคลย์ประกอบด้วยประจุจำนวนมากอยู่ในโครงสร้าง มีความเป็นขั้วสูง มีความเข้ากันได้กับยางหรือโพลิเมอร์ต่ำ จึงต้องมีการดัดแปรพื้นผิวของเคลย์ก่อน โดยการแลกเปลี่ยนประจุที่เคยมีอยู่เดิมในเคลย์ด้วยประจุบวกของอัลคิลแอมโมเนียมไอออน ซึ่งการดัดแปรพื้นผิวของเคลย์จะทำให้ชั้นเคลย์ขยายขึ้น ลดความมีขั้วของพื้นผิวลง ทำให้สารตัวเติมการกระจายตัวที่ดีขึ้น

วิธีการเตรียมนาโนคอมโพสิต

1. Solid mixing

การนำยางมาผสมกับสารตัวเติมนาโนในเครื่องผสมที่มีแรงเฉือนสูง (เช่น two rolls mill, internal mixer) การกระจายตัวของสารตัวเติม (นาโน, ไมโคร) จะขึ้นกับแรงเฉือน เวลาการผสม อุณหภูมิในการผสม และชนิดสารตัวเติม (ผ่านการดัดแปรหรือไม่ผ่านการดัดแปร)

2. Solution mixing

การนำยางไปละลายในตัวทำละลายที่เหมาะสม แล้วจึงนำสารละลายยางไปผสมกับสารตัวเติมนาโน แล้วทำให้แห้ง การกระจายตัวของสารตัวเติมขึ้นกับชนิดสารตัวเติม ตัวทำละลายที่ใช้ และอัตราการแข็งตัว (rate of solidification)

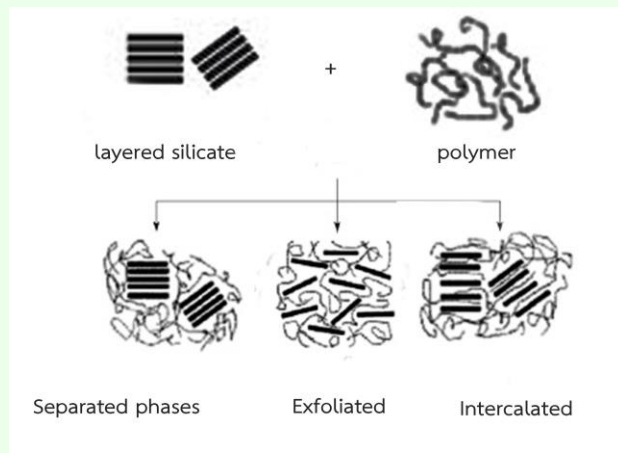
3. Latex mixing

การเตรียมสารตัวเติมนาโนให้เป็นสารแขวนลอยก่อนแล้วผสมกับลาเท็กซ์ (อิมัลชันของยางกับน้ำ) การกระจายตัวขึ้นกับอัตราการจับตัว (rate of coagulation) ของยางและสารตัวเติม

โครงสร้างของยาง/เคลย์นาโนคอมโพสิต

โดยทั่วไปแล้วโครงสร้างของยาง/เคลย์นาโนคอมโพสิตแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังรูปที่ 1

1. โครงสร้างแบบ Separated phase เป็นโครงสร้างที่แผ่นเคลย์เรียงเป็นชั้นแล้วโมเลกุลยาง/โพลิเมอร์จะโอบล้อมเคลย์อยู่ภายนอก
2. โครงสร้างแบบ Exfoliated เป็นโครงสร้างที่โมเลกุลยาง/โพลิเมอร์แทรกอยู่ระหว่างชั้นเคลย์ ทำให้แต่ละชั้นของเคลย์แตกออกและแยกชั้นกันกระจายอยู่ในเนื้อยาง/โพลิเมอร์
3. โครงสร้างแบบ Intercalated เป็นโครงสร้างที่โมเลกุลของยาง/โพลิเมอร์แทรกเข้าไปอยู่ในชั้นเคลย์ ทำให้มีช่องว่างของชั้นเคลย์เพิ่มขึ้น

รูปที่ 1 โครงสร้างของยาง/เคลย์นาโนคอมโพสิต

สมบัติของยางนาโนคอมโพสิต

1. โมดูลัสและความแข็งแรงเพิ่มขึ้น
2. ทนต่อการฉีกขาดสูงขึ้น
3. ลดการซึมผ่านของก๊าซ
4. ทนทานต่อการติดไฟ ทำให้การลามไฟช้าลง
5. สามารถนำไฟฟ้าได้ดี
6. ช่วยปรับปรุงสมบัติการสึกกร่อน (wear)

การประยุกต์ใช้งานของนาโนคอมโพสิตสำหรับผลิตภัณฑ์ยาง

ยางล้อ

- ดอกยาง (tread) ช่วยปรับปรุงสมบัติความแข็งแรง การสึกกร่อน ความต้านทานต่อการหมุน ทำให้สามารถช่วยยืดอายุการใช้งาน และประหยัดพลังงาน
- ยางเบส (tread cushion) ช่วยปรับปรุงความแข็งแรงและสมบัติเชิงพลวัต ทำให้ยางล้อมีโครงสร้างที่แข็งแรง ไม่เสียรูปง่ายและการซับซึ้ที่นุ่มนวลขึ้น
- ยางชั้นใน (Inner liner) ช่วยปรับปรุงสมบัติการเก็บกักก๊าซ ทำให้การรั่วซึมของลมภายในยางล้อลดลง โดยภาพรวมแล้วการใช้ยางนาโนคอมโพสิตจะช่วยลดน้ำหนักของยางล้อลง จึงช่วยประหยัดพลังงาน

ลูกบอล (sport ball)

- ช่วยเก็บกักก๊าซของยางชั้นใน

ฉนวนสายไฟที่มียางหุ้ม (cable jackets)

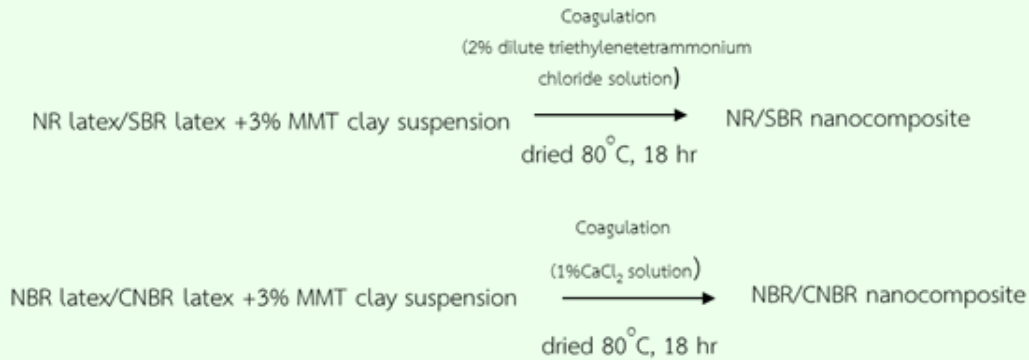
- ช่วยปรับปรุงความต้านทานไฟ/ความร้อน ทำให้ทนทานต่อการติดไฟการลามไฟข้าง

สายพาน (rubber belts)

- ช่วยปรับปรุงสมบัติการล้า (fatigue strength) ทำให้สายพานมีการแตกข้าง

ตัวอย่างการใช้งานของเคลย์นาโนคอมโพสิตในเชิงพาณิชย์

Liquan Zhang และคณะ ได้ศึกษาการเตรียมยางนาโนคอมโพสิต (Rubber/MMT clay) ด้วยวิธี Latex mixing ดังสูตร

ตารางที่ 1 สมบัติเชิงกลของยาง/เคลย์นาโนคอมโพสิตและยาง/เคลย์คอมโพสิต

ตัวอย่าง	SBR-clay		NR-clay		NBR-clay	
	MC	NC	MC	NC	MC	NC
Stress at 300% strain (MPa)	1.9	8.1	2.8	11.6	-	-
ความทนต่อแรงดึง (MPa)	2.5	14.5	20.7	23.3	3.8	14.1
การยืดตัว ณ จุดขาด (%)	400	548	581	400	595	268
ความแข็ง (ShoreA)	51	60	49	54	62	84
ความทนต่อการฉีกขาด (kN/m)	15.3	47.4	26.7	45.2	15.3	40.5

หมายเหตุ MC = Microcomposites

NC = Nanocomposites

จากตารางจะเห็นได้ว่ายางธรรมชาติมีสมบัติความทนต่อแรงดึงที่ดีอยู่แล้ว ดังนั้นการใช้นาโนเคลือบจะไม่ค่อยมีผลต่อความทนต่อแรงดึงของยางธรรมชาติมากนัก แต่จะส่งผลให้ยางสังเคราะห์มีค่าความทนต่อแรงดึงสูงขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้นาโนเคลือบจะส่งผลให้ค่าความทนต่อการฉีกขาดทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์มีค่าสูงขึ้น

ผู้วิจัยยังได้ศึกษาการซึมผ่านของก๊าซไนโตรเจน (nitrogen permeability) ทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ พบว่าการใช้นาโนคอมโพสิตจะช่วยลดการซึมผ่านของก๊าซไนโตรเจนลง และในด้านความทนไฟก็สามารถช่วยหน่วงเวลาการติดไฟ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การทดสอบการเผาไหม้ (Cone Calorimeter) ของยางสไตรีนบิวทาไดอิน (SBR) และยางสไตรีนบิวทาไดอินคอมโพสิต

ตัวอย่าง	t _{ignition} (s)	PHHR (kw/m ²)(%diff)	t _{PHRR} (s)	mean HRR (kw/m ²)
Pure SBR	18	1987	76	393
Nanocomposite	44	1442 (27%)	117	234
Microcomposites	31	1693 (13%)	85	371

นอกจากนี้ยางนาโนคอมโพสิตที่ใช้สารตัวเติมผสม (N330/นาโนเคลือบ) ในสัดส่วน 30:0, 29:1, 28:2, 27:3, 26:4, 25:5 พบว่า ยางนาโนคอมโพสิตที่ใช้สารตัวเติมผสมในสัดส่วน 25:5 จะมีค่าความล้าต่อการพับงอสูงกว่า 200×10^4 รอบ (cycle) แต่ถ้าใช้เขม่าดำเพียงอย่างเดียว (30:0) จะมีค่าความล้าต่อการพับงอ 8×10^4 รอบ ดังนั้นยางนาโนคอมโพสิตที่ใช้สารตัวเติมผสมจะช่วยเพิ่มค่าความล้าต่อการพับงอ (flex fatigue) ให้สูงขึ้นอย่างมาก

ข้อจำกัดในการใช้ยางนาโนคอมโพสิต

1. มีราคาสูง
2. สมบัติต่างๆ เช่น โมดูลัส อาจมีค่าสูงขึ้นไม่มากถ้าใช้สารตัวเติมนาโนเพียงอย่างเดียว เพื่อให้สมบัติด้านนี้ดีขึ้นอาจต้องใช้ร่วมกับสารตัวเติมชนิดอื่น

แหล่งอ้างอิง

กฤษฎา สุชีวะ, สัมมนาวิชาการเทคโนโลยีอย่างใหม่และการประยุกต์ใช้, “Rubber Nanocomposites”, 24 มิถุนายน 2557, กรุงเทพฯ

